

حسرت ماهی در کنار دریا

روزگاری غذای اصلی ساحل نشینان جنوب کشور ماهی و میگو بود، اما امروز به علت کاهش منابع آبی و گرانی آن ساکنان این مناطق هفته ها هم نمی توانند یک وعده غذای دریایی مصرف کنند و بوی قلیه (خورشت) ماهی در کوچه های جنوب به مشام نمی رسد.

به گزارش پایگاه خبری اگرو فود نیوز؛ این درحالی است که تا چند سال پیش وارد شهرهای جنوب که می شدی، از بوی وسوسه انگیز سبزی و ادویه ای که برای پختن غذای دریایی (ماهی و میگو) از آن استفاده می کنند، مسافران را وادار می کرد که به رستوران های سنتی رفته و غذای دریایی سفارش دهند.

جنوبی ها بر این باورند که در دهه های اخیر به علت عوامل انسانی نظیر صید بی رویه، استفاده از روش ها و ادوات مخرب صید، آلوده کردن دریا و نابودی زیستگاه های آبزیان، خلیج فارس برکت خود را از دست داده و حتی بسیاری از صیادان، حرفه اجدادی خود را رها کرده و به شغل های کاذب روی آورده اند.

بندرنشینان کرانه خلیج فارس می گویند: هم اکنون با کاهش ذخایر آبی، رکود صید و صیادی از ساحل نشینی فقط هوای گرم و شرجی و رطوبت آن و بیماری هایی که به علت کار در دریا و زندگی در ساحل به آن مبتلا شده اند، برایشان باقی مانده و سفره هایشان از ماهی خالی است.

آنان ادامه می دهند: در دهه های گذشته هر قایق صیادی با صید چندین کیلو ماهی در روز نان آور چند خانواده بود اما اکنون حتی نمی تواند غذای روزانه یک خانواده را هم تامین کند و نه تنها از بوی خوش غذاهای دریایی در شهرهای جنوبی خبری نیست بلکه هفته ها در حسرت یک وعده مصرف غذای ماهی آن هم از نوع درجه ۳ آن می

مانند.

بخشی از گرانی قیمت ماهی ناشی از تورم اخیر در کشور اما علت عمده آن کاهش میزان صید به دلیل وضعیت بد ذخایر آبی است که باعث شده تا سفره مردم بوشهر که روزگاری پر از ماهیان رنگارنگ بود امروز در آرزوی مصرف یک وعده ماهی باشد.

روزگاری از سراسر کشور برای خرید ماهی با کیفیت و مناسب به استان های جنوبی بویژه بوشهر می آمدند و ماهی مورد نیاز خود را تهیه می کردند ولی امروز مردم این استان به علت قیمت بالای ماهی توان خرید ندارند.

به دلایل مختلف امروز می توان ماهی باکیفیت بوشهر را از بازارهای کشورهای حوزه خلیج فارس و برخی شهرهای بزرگ کشور تهیه کرد درحالی که مردم این استان خود از خوردن این ماده غذایی محروم هستند.

هم اکنون قیمت هر کیلوگرم ماهی 'شوریده' با کیفیت در بازار ماهی فروشان بوشهر ۷۵۰ هزار ریال و متوسط ۳۵۰ تا ۴۰۰ هزار ریال، 'شیر' ۲۸۰ تا ۳۰۰ هزار ریال، 'همام' (شاه ماهی) ۴۲۰ تا ۵۲۰ هزار ریال، 'هامور' یک میلیون ۳۰۰ هزار ریال، 'سرخو' ۵۵۰ هزار ریال و 'حلوا سفید' ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار ریال قیمت خورده است.

قیمت بالای ماهی باعث شده که هر خانواده بوشهری با درآمد متوسط ماهانه یک بار نیز نتواند از این ماده غذایی استفاده کند.

شهروند بوشهری گفت: روزگاری در هفته به طور میانگین ۲ تا ۳ بار ماهی مصرف می کردیم اما امروز با این شرایط اقتصادی ۲ هفته ای یک بار هم نمی توانیم از این ماده غذایی آن هم از نوع ماهیان درجه ۳ و با کیفیت پایین استفاده کنیم.

عباس رنجبر افزود: به دلیل های مختلف امروز سفره مردم بویژه بوشهری ها هر روز کوچکتر می شود و افزایش نرخ ماهی متناسب با توان اقتصادی مردم نیست.

شهروند دیگر بوشهری گفت: با حقوق کارگری نه ماهی بلکه خیلی از مواد غذایی دیگر را نیز نمی توانیم برای خانواده مان تهیه کنیم.

جعفر رستمی افزود: امروز خرید و مصرف ماهی برای بیشتر خانواده های بوشهری به یک آرزو تبدیل شده و مصرف ماهی شوریده، شیر، 'راشگو'، 'سنگسر' و خیلی گونه های دیگر جای خود را به ماهیان درجه ۳ بی کیفیت و گران داده است.

* دلایل گرانی ماهی

یکی از صیادان بوشهری می گوید: ۷۰ درصد ادوات صید شناورهای صیادی وارداتی است که گران شدن قیمت این ادوات روی نرخ آبیان تاثیر گذار است.

محمد آبخو افزود: با توجه به تمایل مردم سایر استان ها به مصرف ماهی و قیمت مناسب تر آن نسبت به سایر فرآورده های دیگر باعث شده قیمت ماهی به نسبت گذشته افزایش یابد.

وی بیان کرد: افزایش میزان تقاضا نسبت به عرضه در شرایط کنونی از

جمله عوامل افزایش قیمت ماهی در بازار مصرف است. آبخو درباره صادرات ماهی به کشورهای همسایه اظهارداشت: صادرات ماهی بیشتر مربوط به ماهیان خاص و حرام گوشت است که مصرف داخلی ندارد و بخش کمی از ماهیان مصرف داخلی صادر می شود.

این صیاد بوشهری گفت: یکی دیگر از عوامل افزایش قیمت ماهی وجود دلان است که اتحادیه صیادان و شیلات نظارتی براین بخش ندارند. یکی دیگر از صیادان بوشهری گفت: بیشتر ماهیان و گونه های بومی این استان در خطر انقراض نسل قرار دارند و این یکی از مشکلات مهم صیادان به شمار می رود.

عبدالرسول غریبی افزود: بعد از تخم ریزی ماهیان لاروها باید دوره رشد خود را طی کنند که به دلیل آلاینده های شهری و ورود فاضلاب به دریا بسیاری از این لاروها از بین می روند و با مرگ و میر خاموش ماهیان در سواحل روبرو هستیم.

وی بیان کرد: در زمان حاضر به دلیل گرانی ادوات صید و کاهش ذخایر، پرداختن به حرفه صیادی دیگر صرفه اقتصادی ندارد و افراد برای تامین مخارج خود مجبورند تلاش صیادی را افزایش دهند که این کار به ذخایر آسیب می رساند.

غریبی افزود: امروز ذخایر دریایی جوابگوی تلاش های صیادی نیست و میزان تجدید پذیری آبی به دلیل کاهش ماهیان مولد بسیار کم است.

وی تاکید کرد: برای حفظ ذخایر و ایجاد فرصت برای رشد لارو ماهی بویژه در فصل تخم ریزی صید و صیادی باید تعطیل و به ماهیان اجازه رشد داده شود این درحالی است که این کارانجام نمی شود و در فصل رشد ماهیان صید و با قیمت گران وارد بازار می شود.

غریبی با تاکید بر اجرای طرح دریابست گفت: اجرای طرح دریابست در فصل تخم ریزی ماهیان برای حفظ بقا و ایجاد زمینه مناسب برای صید مفید و بازارپسند ضروری است.

وی در مورد صادرات ماهی اظهارداشت: امروز شرایط صادرات مجاز ماهی در استان فراهم است و بیشتر ماهیان غیرماکول استان و بخشی از ماهیان خوراکی به کشورهای همسایه صادر می شود.

غریبی اضافه کرد: تغییر نرخ ارز در ماه های اخیر نیز صادرات آبیان به کشورهای همسایه و بازارهای بیرونی را جذاب تر کرده است.

وی بیان کرد: صیادان برای جبران چندبرابر شدن هزینه های خود ناچار به صادرات هستند و عمده این کار هم بصورت قانونی انجام می شود، اما راه حل اساسی برای کنترل قیمت ها نیست و امیدواریم با افزایش صید، این مشکل کمتر شود.

این صیاد بیان کرد: امروز به دلیل کاهش منابع آبیان و به صرفه

نبودن صید از ۵۰۰ لنج صیادی موجود در استان تنها ۷۰ لنج فعال و ۶۰ تا ۷۰ درصد شناورهای صیادی فعالیت صیادی پرتلاشی ندارند. وی گفت: یکی از عوامل گرانی ماهی در بازار، طولانی شدن فصل گرماست که امکان مهاجرت گله های ماهی به سمت ساحل را نمی دهد و این شرایط باعث شده تورریزی به صورت گوش گیر انجام نشود.

غریبی یادآور شد: در زمان حاضر یک هزار و ۷۰۰ قایق صیادی در استان بوشهر وجود دارد که اگر این قایق ها بتوانند تورریزی کنند ماهی قابل توجهی وارد بازار می شود ولی به دلیل گرما ماهیانی که وارد تور می شوند خراب و ازکیفیت آنها کاسته می شود.

وی گفت: در این شرایط تورریزی یا انجام نمی شود و یا خیلی کم اتفاق می افتد که این در بحث صید و میزان وجود فرآورده در بازار بسیار موثر است.

این صیاد بوشهری گفت: بسیاری از ماهیانی که وارد تور می شوند قابلیت صادرات ندارد و صید این ماهیان و ورود آنها به بازار نقشی مهم در افت قیمت دارد که اکنون این کار انجام نمی شود.

* عوامل کاهش ذخایر آبی

مدیرعامل اتحادیه شرکت های تعاونی صیادان استان بوشهر گفت: جامعه صیادی به عنوان کارآفرین یک چهارم جمعیت استان بوشهر را شامل می شوند.

محمد کارگر افزود: از ۱۰ شهرستان استان بوشهر هشت شهرستان بندری و شیلاتی و از شاخص های صیادی برخوردار هستند.

وی عوامل زیست محیطی از جمله اکتشاف ها، آزمایش های لرزه نگاری، ورود پساب های صنعتی، خانگی، شیمیایی و تخلیه آب کشتی های غول پیکر که در سال های گذشته باعث بروز پدیده کشند قرمز و از بین بردن ذخایر قابل توجهی از ذخایر خلیج فارس شد را از مهمترین مشکل کاهش ذخایر و منابع دریایی عنوان کرد.

کارگر بیان کرد: تصرف و اشغال صیدگاه های سنتی توسط شرکت های نفتی باعث شده عرصه برای کار صیادان تنگ و صیادی با ضرر و زیان روبرو شود.

مدیرعامل اتحادیه شرکت های تعاونی صیادان استان بوشهر ادامه داد: صید بی رویه و تخلف صیاد نماهایی که با انجام صید ترال نقشی مهم در تخریب زیستگاه ها و از بین بردن آبزیان دارند از جمله دیگر عوامل کاهش آبزیان است.

وی، گرانی ادوات و نهاده های صیادی از جمله تور، سیم گرگور، طناب به دلیل وارداتی بودن آنها را از جمله دیگر مشکلات جامعه صیادی عنوان کرد.

کارگر گفت: سخت و زیان آور نشدن حرفه صیادی، به صرفه نبودن کار صیادی و دریافت وام های بالا باعث شده صیادان دیگر تمایلی به فعالیت در این بخش نداشته باشند.

وی در باره تامین سوخت شناورهای صیادی گفت: وجود قوانین دست و پاگیر و سخت باعث شده دریافت سوخت با مشکل انجام شود.

کارگر در مورد کاهش ماهی در بازار بیان کرد: یکی از دلایل کاهش ماهی در بازار وجود شرکت های عمل آور و سردخانه هاست که این شرکت ها ماهی صید شده را در شرکت های خود ذخیره و به نوعی احتکار و با افزایش قیمت وارد بازار می کنند.

وی افزود: این شرکت ها و دلالان ماهی و میگو را با قیمت پایین از صیادان می خرند و با نرخ چند برابر در بازار می فروشند.

کارگر در باره صادرات ماهی گفت: دولت برای صادرات غیرنفتی جایزه مشخص می کند و با توجه به نوسان بازار، آبریان نیز مانند سایر کالاها صادر می شود.

وی اضافه کرد: براساس نظر کارشناسان شیلات و تحقیقات میگو آبریان به سه بخش سطح، میان و کف زی تقسیم می شوند که آبریان سطح و میان زی به دلایل مختلف کاهش و یا از بین رفته و تنها آبریان کف زی باقی مانده اند که این بخش نیز به دلایل اکتشافات، به هم ریختن محیط زیست دریایی و صید ترال از چرخه تولید و حتی حیات خارج می شوند.

کارگر تاکید کرد: به همین دلیل تنظیم برنامه مدون و تقویم صیادی توسط مسئولان برای ساماندهی دریا و ایجاد فرصت برای بازسازی ذخایر آبریان ضروری است.

* رویکرد شیلات جایگزینی پرورش به جای صید و صیادی است معاون صید و بنادر صیادی اداره کل شیلات استان بوشهر گفت: سال گذشته ۶۴هزار و ۷۷۶ تن صید در آبهای استان بوشهر انجام شد که نسبت به سال ۱۳۹۵ پنج هزار تن افزایش نشان می دهد. مهرداد آهنگرمقدم افزود: در سه ماه اول سال جاری ۱۳هزار و ۸۶۰ تن صید در این استان انجام شد که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۲۸ درصد معادل سه هزار و ۸۰۰ تن افزایش داشته است.

وی با بیان اینکه درسه ماه دوم به لحاظ افزایش دما صید کاهش یافته است اضافه کرد: ۵۰ درصد از صید استان ماهیان سطح زی درشت هستند که در معرض تابش آفتاب قرار دارد و فساد پذیری آنها بالاست و

صیادان کمتر برای صید آنها می روند.

وی با اشاره به آغاز فصل صید میگو از اوایل مرداد ماه گفت: قبل

از آغاز فصل صید میگو با اجرای طرح دریا بست صیادان ادوات صید خود را برای تعمیرات بالا می کشند که به مدت یک ماه تا ۴۰ روز صید استان منحصر به میگو و صید ضمنی آن می شود.

آهنگر مقدم اضافه کرد: زمان بازسازی ذخایر در زمستان و اوایل بهار همزمان با تخم ریزی آنها آغاز می شود و ماه های تیر، مرداد و شهریور فصل بازسازی ذخایر است.

وی یادآور شد: همزمان با آغاز فصل صید میگو ماهیان ریزی که هنوز به حد استاندارد نرسیده اند صید و بخشی از آن وارد بازار می شود که مردم نیز از این صید استقبال می کنند.

آهنگر مقدم درباره صادرات گفت: براساس سیاست های دولت هیچ منع قانونی برای صادرات محصولات غیر نفتی وجود ندارد و به فعالان این بخش نیز جوایز صادراتی داده می شود.

وی تاکید کرد: بیشترین صادرات آبزیان مربوط به آبزیان غیرماکول مانند ماهیان مرکب و یال اسبی است که با توجه به اختلاف نرخ ارز هیچ محدودیتی در این بخش نیست.

آهنگر مقدم گفت: با توجه به دستورالعمل و ضوابط موجود محدوده آب های تحت حاکمیت جمهوری اسلامی مشخص شده و صیادان می توانند در آب های محدوده جمهوری اسلامی صید و یگان حفاظت شیلات نیز نظارت دارد و با متخلفان برخورد می شود.

وی با بیان اینکه خروج از مرز برای صید تخلف است و مجازات آن سه ماه محرومیت از صید است افزود: در سه ماه گذشته ۲۹ شناور صیادی از صید محروم شدند که از این شمار هشت شناور به جرم خروج از مرز و ۱۳ شناور نیز به دلیل صید ترال توقیف شدند.

وی در باره تقویت منابع آبزیان گفت: در زمان حاضر پنج زیستگاه مصنوعی در آبهای استان بوشهر وجود دارد که در زمان های مختلف مانیتورینگ می شوند.

آهنگر مقدم افزود: همچنین با صیادان داوطلب ایجاد زیستگاه در چارچوب قانون همکاری می شود تا زیستگاه ها در مسیر تردد کشتی نباشند و از نظر زیست محیطی نیز آلودگی ایجاد نکنند.

وی گفت: با توجه به کاهش میزان ذخایر آبزیان بیشترین رویکرد به سمت مشاغل جایگزینی از جمله پرورش ماهی در قفس است.

این مقام مسئول افزود: که در زمان حاضر اداره کل شیلات مجوزهایی با حجم ۳۰ تا ۵۰ تن برای صیادان می دهد که انتظار می رود فعالان صید و صیادی به سمت این بخش هدایت شوند.